# ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

ДО
АКЦИОНЕРИТЕ НА
НА ЗАВН-ДОБРИЧ АД
ГР. ДОБРИЧ

Ние извършихме одит на приложения финансов отчет на ЗАВН-ДОБРИЧ АД (дружеството), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2013 г., отчет за приходите и разходите, отчет за собствения капитал, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

**Отговорност на ръководството за финансовия отчет**

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия приети в България, се носи от ръководството на дружеството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени отклонения, независимо дали те се дължат на измама или на грешка.

**Отговорност на одитора**

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовият отчет не съдържа съществени отклонения.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовия отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени отклонения във финансовия отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовия отчет от страна на предприятието, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при

тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на предприятието. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовия отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

**Одиторско мнение**

По наше мнение финансовият отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на дружеството към 31 декември 2013г., както и неговите финансови резултати от дейността и паричните потоци за годината завършваща тогава, в съответствие с Националните стандарти за финансови отчети на малки и средни предприятия приети в България.

**Доклад по други законови и нормативни изисквания**

Съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството на България, се запознах с годишния доклад за дейността, изготвен от ръководството на Дружеството към 31 декември 2013 година. Този доклад не представлява част от годишния финансов отчет и отговорността за изготвянето му се носи от ръководството на Дружеството. Историческата финансова информация, представена в годишния доклад за дейността, съответства във всички съществени аспекти на информацията, представена и оповестена във финансовия отчет на Дружеството към 31 декември 2013 година.

(подпис на одитора)

гр. Русе
31.03.2014 г.
(дата на одиторския доклад)

гр. Русе, 7000,
ул. Муткурова 36, вх.А-1
(адрес на одитора)

# ОТЧЕТ ЗА ПРИХОДИТЕ И РАЗХОДИТЕ

на "ЗАВН-Добрич" АД

за 2013 г.

| НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗХОДИТЕ | Сума /в хил. лв./ Текуща година | Предходна година | НАИМЕНОВАНИЕ НА ПРИХОДИТЕ | Сума /в хил. лв./ Текуща година | Предходна година |
|---|---|---|---|---|---|
| **А. РАЗХОДИ** | | | **Б. ПРИХОДИ** | | |
| 1. Намаление на запасите от продукция и незавършено производство | **0** | **112** | 1. Нетни приходи от продажби, в т.ч.: | **844** | **2749** |
| 2. Разходи за суровини, материали и външни услуги, в т.ч.: | **998** | **2119** | а) продукция | 826 | 2 580 |
| а) суровини и материали | 583 | 1 826 | б) стоки | 3 | 10 |
| б) външни услуги | 415 | 293 | в) услуги | 15 | 159 |
| 3. Разходи за персонала, в т.ч.: | **210** | **255** | 2. Увеличение на запасите от продукция и незавършено производство | 36 | - |
| а) разходи за възнаграждения | 182 | 220 | 3. Други приходи, в т.ч.: | 269 | 555 |
| б) разходи за осигуровки, в т.ч.: | 28 | 35 | - приходи от финансирания | 187 | - |
| - осигуровки, свързани с пенсии | 20 | 25 | **Общо приходи от оперативна дейност (1+2+3)** | **1149** | **3304** |
| 4. Разходи за амортизации и обезценка, в т.ч.: | **56** | **63** | 4. Други лихви и финансови приходи, в т.ч.: | **1** | **1** |
| а) разходи за амортизация и обезценка на дълготрайни материали и нематериални активи, в т.ч.: | 56 | 63 | а) приходи от лихви | 1 | 1 |
| - разходи за амортизация | 56 | 63 | **Общо финансови приходи** | **1** | **1** |
| 5. Други разходи, в т.ч.: | **28** | **390** | **Общо приходи от дейността** | **1150** | **3305** |
| а) балансова стойност на продадените активи | 23 | 376 | 4. Загуба от обичайна дейност | 173 | - |
| **Общо разходи за оперативна дейност (1+2+3+4+5)** | **1292** | **2939** | **Общо приходи (1+2+3+4)** | **1150** | **3305** |
| 6. Разходи от обезценка на финансови активи, включително инвестициите, признати като текущи (краткосрочни) активи, в т.ч.: | 17 | 3 | 5. Счетоводна загуба (общо приходи - общо разходи) | 173 | - |
| - отрицателни разлики от промяна на валутни курсове | 0 | - | 6. Загуба (5 + ред 9 от раздел А) | **174** | **0** |
| 7. Разходи за лихви и други финансови разходи, в т.ч.: | 14 | 15 | | | |
| а) разходи за лихви | 11 | 11 | | | |
| б) други финансови разходи | 3 | 4 | | | |
| **Общо финансови разходи (6+7)** | **31** | **18** | | | |
| **Общо разходи за дейността** | **1323** | **2957** | | | |
| **Общо разходи (1+2+3+4+5+6+7)** | **1323** | **2957** | | | |
| 8. Счетоводна печалба (общо приходи - общо разходи) | - | **348** | | | |
| 9. Разходи за данъци от печалбата | **1** | **15** | | | |
| - текущ данък от печалбата | - | 15 | | | |
| - изменение в отсрочени данъци | 1 | - | | | |
| 10. Печалба (8-9) | | **333** | | | |
| **Всичко (Общо разходи +9+10)** | **1324** | **3305** | **Всичко (Общо приходи + 6)** | **1324** | **3305** |

Дата:14.02.2014 г.

Съставител: Младен Белов

Ръководител: Иван Кунов

Заверил съгласно доклад:
д.е.с. Наталия Пенева - регистриран одитор № 0582

*Приложение №1 към СС 1*

# СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС

на "ЗАВН-Добрич" АД

към 31.12.2013 г.

**АКТИВ** **ПАСИВ**

| РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ | Сума /в хил. лв./ Текуща година | Предходна година | РАЗДЕЛИ, ГРУПИ, СТАТИИ | Сума /в хил. лв./ Текуща година | Предходна година |
|---|---|---|---|---|---|
| **А. НЕТЕКУЩИ (ДЪЛГОТРАЙНИ) АКТИВИ** | | | **А. СОБСТВЕН КАПИТАЛ** | | |
| **I. Нематериални активи** | | | **I. Записан капитал** | 232 | 232 |
| 1. Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи | - | 1 | **II. Резерв от последващи оценки** | 10 | 10 |
| **Общо за група I :** | **0** | **1** | **III. Резерви** | | |
| **II. Дълготрайни материални активи** | | | 1. Допълнителни резерви | 827 | 712 |
| 1. Земи и сгради, в т.ч.: | 327 | 337 | **Общо за група III :** | **827** | **712** |
| - земи | 258 | 262 | **IV. Натрупана печалба (загуба) от минали години, в т.ч.:** | | |
| - сгради | 69 | 75 | - непокрита загуба | - | (218) |
| 2. Машини, производствено оборудване и апаратура | 43 | 51 | **Общо за група IV :** | **0** | **(218)** |
| 3. Транспортни средства | 43 | 163 | **V. Текуща печалба (загуба)** | (174) | 333 |
| 4. Съоръжения и други | 10 | 11 | **ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ А:** | **895** | **1 069** |
| 5. Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане | 220 | 213 | **Б. ЗАДЪЛЖЕНИЯ:** | | |
| **Общо за група II :** | **643** | **775** | 1. Задължения към доставчици, в т.ч.: | **141** | **75** |
| | | | до 1 година | 141 | 75 |
| **III. Отсрочени данъци** | 1 | 3 | 2. Задължения към финансови предприятия, в т.ч.: | **200** | **0** |
| **ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ А:** | **644** | **779** | до 1 година | 200 | - |
| **Б. ТЕКУЩИ (КРАТКОТРАЙНИ) АКТИВИ** | | | 3. Получени аванси, в т.ч.: | **130** | **96** |
| **I. Материални запаси** | | | до 1 година | 130 | 96 |
| 1. Суровини и материали | 45 | 49 | 4. Други задължения, в т.ч.: | **46** | **149** |
| 2. Незавършено производство | 50 | 12 | до 1 година | 46 | 135 |
| 3. Продукция и стоки, в т.ч. | 21 | 23 | над 1 година | - | 14 |
| - продукция | 16 | 18 | - към персонала, в т.ч.: | **12** | **47** |
| - стоки | 5 | 5 | до 1 година | 12 | 47 |
| 4. Предоставени аванси | 4 | - | - други, в т.ч.: | **26** | **44** |
| **Общо за група I:** | **120** | **84** | до 1 година | 26 | 44 |
| **II. Вземания** | | | - осигурителни задължения, в т.ч.: | **3** | **10** |
| 1. Вземания от клиенти и доставчици | 120 | 210 | до 1 година | 3 | 10 |
| 2. Вземания от свързани лица | 268 | 50 | - данъчни задължения, в т.ч. | **5** | **18** |
| 3. Данъци за възстановяване | 2 | - | до 1 година | 5 | 18 |
| 4. Други вземания | 86 | - | - финансов лизинг, в т.ч.: | **0** | **30** |
| **Общо за група II:** | **476** | **260** | до 1 година | - | 16 |
| | | | над 1 година | - | 14 |
| **III. Парични средства, в т.ч.:** | | | **ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ Б, в т.ч.:** | **517** | **320** |
| - в брой | 157 | 169 | до 1 година | **517** | **306** |
| - в безсрочни сметки (депозити) | - | 120 | над 1 година | **0** | **14** |
| - блокирани | 15 | 12 | **В. ФИНАНСИРАНИЯ, в т.ч.:** | **0** | **36** |
| **Общо за група III:** | **172** | **301** | до 1 година | **0** | **36** |
| **ОБЩО ЗА РАЗДЕЛ Б:** | **768** | **645** | | | |
| **В. РАЗХОДИ ЗА БЪДЕЩИ ПЕРИОДИ, в т.ч.** | **0** | **1** | | | |
| до 1 година | 0 | 1 | | | |
| **СУМА НА АКТИВА (А+Б+В)** | **1 412** | **1 425** | **СУМА НА ПАСИВА (А+Б+В)** | **1 412** | **1 425** |

Дата:14.02.2014 г.

Съставител: Младен Белов

Ръководител: Иван Куков

Заверил съгласно доклад:

д.е.с. Наталия Пенева - регистриран одитор № 0582

# ОТЧЕТ
## за паричните потоци
на "ЗАВН-Добрич" АД
за 2013 г.

(хил. лв.)

| НАИМЕНОВАНИЕ НА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ | Текущ период | | | Предходен период | | |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | Постъпления | Плащания | Нетен поток | Постъпления | Плащания | Нетен поток |
| а | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
| **А. Парични потоци от основна дейност** | | | | | | |
| 1. Парични потоци, свързани с търговски контрагенти | 1 402 | 1 281 | 122 | 3 666 | 3 041 | 625 |
| 2. Парични потоци, свързани с трудови възнаграждения | - | 248 | (248) | - | 253 | (253) |
| 3. Платени и възстановени данъци върху печалбата | - | 10 | (10) | | | |
| 4. Други парични потоци от основна дейност | 3 | 7 | (4) | 9 | 30 | (20) |
| **Всичко парични потоци от основна дейност (А)** | **1 405** | **1 545** | **(140)** | **3 675** | **3 324** | **351** |
| | | | | | | |
| **Б. Парични потоци от инвестиционна дейност** | | | | | | |
| 1. Парични потоци, свързани с дълготрайни активи | - | - | - | - | 34 | (34) |
| **Всичко парични потоци от инвестиционна дейност (Б)** | - | - | - | - | **34** | **(34)** |
| | | | | | | |
| **В. Парични потоци от финансова дейност** | | | | | | |
| 1. Парични потоци от допълнителни вноски и връщането им на собствениците | - | - | - | 132 | - | 132 |
| 2. Парични потоци, свързани с получени или предоставени заеми | 318 | 296 | 21 | 250 | 500 | (250) |
| 3. Парични потоци от лихви, комисионни, дивиденти и други подобни | 1 | 10 | (9) | 1 | 8 | (7) |
| 4. Плащания на задължения по лизингови договори | - | - | - | - | 85 | (85) |
| 5. Други парични потоци от финансова дейност | 2 | 3 | (1) | 38 | 4 | 34 |
| **Всичко парични потоци от финансова дейност (В)** | **321** | **310** | **11** | **421** | **597** | **(176)** |
| | | | | | | |
| **Г. Изменение на паричните средства през периода (А+Б+В)** | **1 726** | **1 855** | **(129)** | **4 096** | **3 954** | **142** |
| **Д. Парични средства в началото на периода** | | | **301** | | | **159** |
| **Е. Парични средства в края на периода** | | | **172** | | | **301** |

Дата:14.02.2014 г.

Съставител: Младен Белов

Ръководител: Иван Кънов

Заверил съгласно доклад:
д.е.с. Наталия Пенева - регистриран одитор № 0582

# ОТЧЕТ ЗА СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
## на "ЗАВН-Добрич" АД
## за 2013 г.

( хил.лв.)

| ПОКАЗАТЕЛИ | Записан капитал | Премии от емисии | Резерв от последващи оценки на активи и пасиви | РЕЗЕРВИ | Финансов резултат от минали години | | Текуща печалба/загуба | Общо собствен капитал |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | Други резерви | Неразпределена печалба | Непокрита загуба | | |
| **1. Салдо в началото на отчетния период** | 232 | | 10 | 712 | 333 | (218) | | 1 069 |
| 2. Финансов резултат за текущия период | | | | | | | (174) | (174) |
| 3. Разпределение на печалбата | | | | 115 | (333) | | | (218) |
| 4. Покриване на загуба | | | | | | 218 | | 218 |
| **7. Собствен капитал към края на отчетния период** | 232 | - | 10 | 827 | - | - | (174) | 895 |

Дата:14.02.2014 г.

Съставител: Младен Белов

Ръководител: Иван Кунов

Заверил, съгласно доклад:
д.е.с. Наталия Пенева - регистриран одитор № 0582

# ГФО 2013 г.

| | |
|---|---|
| ***Предприятие:*** | на **"ЗАВН-Добрич" АД, ЕИК 124033718** |
| ***Година на отчета:*** | за 2013 г. |
| ***Дата на отчета:*** | към 31.12.2013 г. |
| ***Период на отчета:*** | за периода от 01.1.2013 г. до 31.12.2013 г. |
| ***Дата на съставяне на отчета:*** | Дата:14.02.2014 г. |
| ***Съставител:*** | Младен Белов |
| ***Ръководител:*** | Иван Кунов |

Заверил, съгласно доклад:
д.е.с. Наталия Пенева - регистриран одитор № 0582

# 1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

## 1.1. *Информация за „ЗАВН-ДОБРИЧ" АД*

„ЗАВН-ДОБРИЧ" АД (Дружеството) е с адрес на управление: гр. Добрич, ул. "Свещеник Павел Атанасов" № 18. Дружеството:

- е вписано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 124033718.
- няма клонове и филиали.
- има вписан основен капитал в размер на 232 096 лв. разпределен в 232 096 бр. акции с номинал 1 лв., собственост на физически лица.
- се управлява от съвет на директорите в състав: Иван Йорданов Кунов-председател и членове Ясен Кръстев Янакиев и Даниел Иванов Кунов.
- се представлява от Иван Йорданов Кунов.
- произвежда електроенергетично оборудване до 35kV.

## *1.2. База за изготвяне на финансовия отчет*

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с изискванията на Закона за счетоводството и Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия (СС), приети с ПМС № 251 от 17.10.2007 г. Дружеството прилага тази база за първи път през 2008 г. и се е съобразило с всички настъпили промени, като при необходимост е извършило съответните преизчисления и рекласификации.

Годишният финансов отчет е изготвен въз основа на счетоводното предположение за действащо предприятие при прилагане на финансовата концепция за поддържане на собствения капитал.

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен при спазване на принципа на историческата цена, модифициран в определени случаи с преоценка на някои активи до тяхната справедлива стойност, като това е посочено на съответните места в отчета.

## *1.3. Използване на приблизителни счетоводни оценки и предположения*

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с изискванията на Националните стандарти за финансови отчети за малки и средни предприятия изисква ръководството да направи някои приблизителни счетоводни оценки и предположения, които се отнасят до представените балансови активи и пасиви, оповестените условни активи и пасиви, както и до признатите разходи и приходи за периода. Действителните резултати биха могли да се различават от приблизителните счетоводни оценки, представени в отчета. Приблизителните счетоводни оценки и предположения се преразглеждат ежегодно към 31 декември. Резултатите от прегледите на счетоводните оценки се признават за периода, в който са прегледани и в тях съществуват промени, ако прегледа засяга само този период или за периода, в който са прегледани и за бъдещи периоди, ако прегледите засягат както текущия, така и бъдещи периоди.

## *1.4. Сравнителни данни*

Дружеството представя сравнителна информация в този отчет за една предходна година (период). Когато е необходимо, сравнителните данни са рекласифицирани и/или преизчислени,

за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година или установени грешки.

### *1.5. Функционална валута и признаване на курсови разлики*

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лев (BGN), който приема като негова отчетна валута за представяне.

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута, като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Паричните средства, вземанията и задълженията, като монетарни отчетни обекти, деноминирани в чуждестранна валута, се представят във функционалната валута, като се прилага обменният курс, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ.

Немонетарните отчетни обекти в баланса, първоначално деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута, като се прилага историческият обменен курс към датата на операцията и последващо не се преоценяват по заключителен курс.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни от тези, по които първоначално са били признати, се признават като текущи финансови приходи и разходи и се включват в отчета за приходите и разходите в момента на възникването им.

Значими валутни курсове:

| | **31 Декември 2013 г.** | **31 Декември 2012 г.** |
|---|---|---|
| 1 евро се равнява на | 1,95583 лева | 1,95583 лева |

Всички данни в настоящия финансов отчет и приложенията към него са представени в хиляди български лева.

### *1.6. Обезценка на активи*

Балансовата стойност на активите на Дружеството се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, с цел да се идентифицира наличието или не на признаци за обезценка.

В случай, че се установи наличие на признаци за обезценка се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на съответния актив.

Загуба от обезценка се признава винаги и единствено в случай, че балансовата (преносна) стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. В този случай балансовата стойност на актива се намалява чрез отразяване като текущ разход за дейността на загуба от обезценка до размера на неговата възстановима стойност.

При обезценка на дълготраен материален или нематериален актив или на финансов инструмент, за който е създаден резерв от последваща оценка, загубата от обезценка се отразява в намаление на този резерв. Ако загубата от обезценка е по-голяма от създадения резерв, превишението се отразява като текущ разход за дейността.

Ако след извършена обезценка на актив неговата възстановима стойност превиши балансовата му стойност, се отразява възстановяване на загубата от обезценка - като текущ приход от дейността - до размера на предходната обезценка и само, когато загубата от

обезценка през предходни периоди е била отчетена като текущ разход и до размера на този разход.

Към датата на съставяне на настоящия отчет е направен преглед от ръководството за наличие на обстоятелства, които налагат обезценка на активите на Дружеството. В случаите, в които са налице такива и е направена обезценка, това обстоятелство е оповестено на съответните места.

## 2. ДЕФИНИЦИЯ И ОЦЕНКА НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА СЧЕТОВОДНИЯ БАЛАНС

### *2.1. Нетекущи (дълготрайни) активи*

#### *2.1.1. Нетекущи (дълготрайни) материални активи*

Подходът за класифициране на активите като дълготрайни материални е следният: дълготрайни материални активи са установими нефинансови ресурси, придобити и притежавани от предприятието, които:

- имат натурално-веществена форма;
- използват се за производството и/или доставката/продажбата на активи или услуги;
- за отдаване под наем, за административни или за други цели;
- очаква се да бъдат използвани през повече от един отчетен период.

*Първоначално оценяване*

Първоначално всеки дълготраен материален актив се оценява по:

- цена на придобиване, която включва покупната цена (включително митата и невъзстановимите данъци) и всички преки разходи за привеждане на даден актив в работно състояние в съответствие с предназначението му - за активи придобити от външни източници;
- по себестойност - за създадени в предприятието.

Дълготрайните материални активи при първоначалното им придобиване са оценени по цена на придобиване, включваща покупната им цена и всички разходи до въвеждането им в експлоатация. Като такива се признават активи, които се използват повече от един период и са със стойност над 250 лв.

*Последващи разходи*

Последващите разходи, свързани с дълготрайните материални активи, се класифицират като текущи или като разходи, които увеличават балансовата стойност на актива, според това дали са свързани с увеличаване на икономическата изгода спрямо първоначално оценената ефективност на актива. Когато разходите се извършват с цел удължаване на полезния срок на годност на актива, увеличаване на производителността му, подобряване на качеството на продукцията и/или услугите, създаване на възможност за производство на нови продукти и/или нови услуги; въвеждане на нови производствени процеси, икономически по-изгодна промяна във функционалното предназначение на актива - в тези случаи се коригира балансовата стойност на актива.

*Последващо оценяване*

След първоначалното им признаване всеки отделен дълготраен материален актив се отчита по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаната загуба от обезценка.

*Методи на амортизация*

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните си материални активи. Земята не се амортизира. Срокът на годност на отделните активи е определен от ръководството съобразно физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и предполагаемото морално остаряване.

Полезният живот по групи активи е, както следва:

- сгради - 25 г.;
- машини и оборудване - 5 г.;
- компютри – от 2 до 5 г.;
- транспортни средства - от 5 до 12 г.;
- стопански инвентар – 7 г.

Определеният срок на годност на ДМА се преглежда в края на всеки отчетен период и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Към 31.12.2013 г. балансовата стойност на дълготрайните материални и нематериални активи възлиза на 642 хил. лв., които са разпределени по групи, както следва:

- земи и терени – 258 хил. лв.
- сгради и конструкции – 69 хил. лв.
- машини и оборудване – 43 хил. лв.
- транспортни средства – 43 хил. лв.
- други дълготрайни материални активи – 10 хил. лв.
- предоставени аванси и ДМА в процес на изграждане – 220 хил. лв.

| | ПОКАЗАТЕЛИ | Отчетна стойност на нетекущите активи | | | | Амортизация | | | | Балансова стойност в края на периода |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | | В началото на периода | На постъпили през периода | На излезлите през периода | В края на периода | В началото на периода | Начислена през периода | Отписана през периода | В края на периода | |
| I. | **Нематериални активи** | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 1 | Концесии, патенти, лицензии, търговски марки, програмни продукти и други подобни права и активи | 1 | | | 1 | | 1 | | 1 | - |
| | **Общо за група I:** | 1 | - | - | 1 | - | 1 | - | 1 | - |
| II. | **Дълготрайни материални активи** | | | | | | | | | |
| 1 | Земи и сгради, в т.ч.: | 436 | - | | 436 | 99 | 10 | | 109 | 327 |
| | - земи | 276 | | | 276 | 14 | 4 | | 18 | 258 |
| | - сгради | 160 | | | 160 | 85 | 6 | | 91 | 69 |
| 2 | Машини, производствено оборудване и апаратура | 350 | 2 | | 352 | 299 | 10 | | 309 | 43 |
| 3 | Транспортни средства | 349 | | 115 | 234 | 186 | 32 | 27 | 191 | 43 |
| 4 | Съоръжения и други | 49 | 2 | | 51 | 38 | 4 | | 42 | 9 |
| 5 | Предоставени аванси и дълготрайни материални активи в процес на изграждане | 213 | 7 | | 220 | | | | - | 220 |
| | **Общо за група II** | 1 397 | 11 | 115 | 1 293 | 622 | 56 | 27 | 651 | 642 |
| III. | **Отсрочени данъци** | 3 | | 3 | - | | | | | - |
| | **Общо нетекущи (дълготрайни) активи ( I+ II+ III)** | 1 401 | 11 | 118 | 1 294 | 622 | 57 | 27 | 652 | 642 |

Отчетната стойност по групи активи на напълно амортизираните ДМА, които се ползват в дейността на Дружеството към 31.12.2013 г. е:

- машини и оборудване – 260 хил. лв.
- транспортни средства – 127 хил. лв.
- други дълготрайни материални активи – 24 хил. лв.

Към 31.12.2013 г. в баланса на Дружеството са включени ДМА, върху които са учредени тежести, както следва:

- ипотеки
- земя (работна площадка) с балансова стойност 36 хил. лв.
- сгради с балансова стойност 69 хил. лв

Дружеството не използва в дейността си активи, които са чужда собственост.

### *2.1.2. Нетекущи (дълготрайни) нематериални активи*

Нематериалните активи са представени по цена на придобиване (себестойност), намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

### *2.1.3. Дългосрочни финансови активи*

#### *2.1.3.1. Акции и дялове в предприятия от група*

Предприятия от група са предприятието майка и всички негови дъщерни предприятия. Дъщерно предприятие е предприятие което се контролира от друго предприятие (предприятие майка). Контрол е властта, която едно предприятие (контролиращо предприятие) има над финансовата и оперативна политика на друго предприятие (контролирано), произтичаща от упражняването на правата по чл. 37, ал. 2 от Закона за счетоводството от контролиращото над контролираното предприятие.

Дългосрочните инвестиции, представляващи дялове в дъщерни дружества, са представени във финансовия отчет по себестойност.

Притежаваните от Дружеството дългосрочни инвестиции подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка загубите от същата, като разлика до възстановимата стойност на съответната инвестиция, се признават в отчета за приходите и разходите.

Към 31 декември 2013 Дружеството не притежава акции и дялове в предприятия от група.

#### *2.1.3.2. Акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия*

Асоциирано предприятие е предприятие, в което инвеститорът упражнява значително влияние, но което не представлява нито дъщерно предприятие, нито смесено предприятие на инвеститора. Значително влияние е правото на участие при вземането на решения, свързани с финансовата и оперативна политика на предприятието, в което е инвестирано, но не и контрол или съвместен контрол върху тази политика.

Смесено предпрятие е договорно взаимоотношение, по силата на което две или повече страни се заемат със стопанска дейност, която подлежи на съвместен контрол под формата на

съвместно контролирани дейности, съвместно контролирани активи и съвместно контролирани стопански единици.

Към 31 декември 2013 Дружеството не притежава акции и дялове в асоциирани и смесени предприятия.

### *2.1.3.3. Дългосрочни инвестиции*

*Инвестиционни имоти*

**Инвестиционните имоти** се отчитат по реда на СС 40 Отчитане на инвестиционни имоти.

Критериите за класифициране на един имот като инвестиционен са:

а) земя, притежавана с цел дългосрочно увеличаване на капитала, чрез генериране на доходи, а не с цел краткосрочна продажба в хода на обичайната дейност;

б) земя, притежавана за неопределено понастоящем бъдещо използване (ако предприятието не е определило, че ще използва земята или като ползван от собственика имот, или за краткосрочна продажба в хода на обичайната дейност, се счита, че земята се притежава за увеличаване стойността на капитала);

в) сграда, която се държи от отчитащото се предприятие и е отдадена по един или повече оперативни лизинги;

г) сграда, която не се ползва, но се държи от отчитащото се предприятие с цел да бъде отдадена по един или повече оперативни лизинги.

*Първоначалното оценяване* на инвестиционен имот се извършва по неговата цена на придобиване. Разходите по сделката следва да се включат в първоначалната оценка. Цената на придобиване на закупен инвестиционен имот включва неговата покупна цена и всички разходи, които пряко могат да бъдат приписани към този актив. Цената на придобиване на инвестиционен имот, построен по стопански начин, е неговата цена на придобиване на датата, когато строителството или разработването е завършено. Цената на придобиване на инвестиционния имот не се увеличава с разходите за пускане в експлоатация.

При прехвърлянето на друг вид имот в инвестиционен имот той се завежда със стойност, равна на балансовата стойност на имота, по която се е отчитал до момента.

*Последващите разходи, свързани с инвестиционните имоти*, които могат надеждно да бъдат измерени и съотнесени към тях, се отразяват като увеличение на балансовата им стойност, когато водят до увеличаване на очакваните икономически изгоди спрямо първоначално предвидените (увеличаване на полезния срок на годност, увеличаване използваемостта на имота, подобряване качеството, разширяване на възможностите за ползване на инвестиционния имот, съкращаване на разходите, свързани с инвестиционния имот). Всички други последващи разходи трябва да бъдат признати като текущи разходи за периода, през който са понесени.

Дружеството използва линеен метод на амортизация за своите инвестиционни имоти с полезен живот 25 години.

Дружеството е избрало модела на себестойността за последваща оценка като своя счетоводна политика, тъй като счита, че не са налице обективни възможности за достоверно непрекъснато измерване на справедливата стойност на притежаваните от него инвестиционни имоти поради обстоятелството, че сделките за конкретно притежавания от него вид инвестиционни имоти са редки и не могат да се приложат алтернативни оценки и методи, включително и от недостатъчност на информация.

Към датата на изготвяне на финансовия отчет Дружеството не притежава инвестиционни имоти.

*Финансови активи, обявени за продажба*

*Като финансови активи, обявени за продажба в Дружеството се класифицират притежаваните акции и дялове в предприятия, които не са класифицирани като акции и дялове в прадприятия от група (по смисъла на СС 27 Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни и асоциирани предприятия), или акции и дялове в асоциирани или смесени придприятия (По смисъла на СС 28 Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия и СС 31 Отчитане на дялове в смесени предприятия)*

*Първоначалната оценка на финансовите инструменти е цената на придобиване. След първоначално признаване предприятието оценява финансовите активи, обявени за продажба по справедива стойност.*

*Когато справедливата стойност не може да се определи надеждно, финансовите инструменти се оценяват по цена на придобиване.*

Към 31 декември 2013 Дружеството не притежава финансови активи, обявени за продажба.

***2.2. Текущи (краткотрайни) активи***

***2.2.1. Материални запаси***

Материалните запаси се оценяват и представят по по-ниската от: цената на придобиване (себестойността) и нетната реализируема стойност. Себестойността включва разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт (стока) в неговото настоящо състояние и местонахождение и в готов за тяхното използване вид. Те са: покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи.

Стоково – материалните запаси се отписват по метода на конкретно определената стойност, когато тяхното потребление засяга конкретни партиди производства, проекти или клиенти.

Отписването на стоково – материалните запаси при тяхното потребление се извършва по метода средно претеглена стойност.

Възприетата база за разпределяне на постоянните общопроизводствени разходи е относителния дял на всички преки разходи в общия обем на преките разходи.

Възприетата база за разпределяне на променливите разходи е относителния дял на всички преки разходи в общия обем на преките разходи,

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация.

Към 31.12.2013 г. нетната реализируема стойност на наличните материални запаси не е по-ниска от тяхната отчетна цена. Отчетната стойност на стоково-материалните запаси, към датата на годишния счетоводен отчет е 122 хил. лв., от които:

- суровини и материали - 49 хил. лв.;
- незавършено производство - 50хил. лв.;
- стоки - 5 хил. лв.;
- продукция - 16 хил. лв.;

Към 31.12.2013 г. няма учредени залози върху материални запаси като обезпечение.

***2.2.2. Вземания***

Представените в баланса вземания представляват вземания с изискуемост до една година. Вземанията в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези деноминирани в чуждестранна валута - по заключителния курс на Българска народна банка към 31 декември 2013 г. и са намалени със стойността на признатата обезценка на вземания, която е начислена в отчета за приходите и разходите.

Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави от ръководството в края на всяка финансова година.

Провизия за обезценка на търговски вземания се формира на индивидуална база, за всяко вземане от контрагент, когато са налице обективни доказателства, че Дружеството няма да може да събере цялата сума по тях съгласно оригиналните условия на вземанията. Значителни финансови затруднения на длъжника по вземането, вероятност длъжникът да влезе в процедура на несъстоятелност или друга финансова реорганизация, неизпълнението или просрочието в плащането се вземат под внимание от ръководството, когато се определя и класифицира дадено вземане за обезценка. Вземанията, при които са констатирани трудности при тяхното събиране в период до две години от тяхното възникване, подлежат на индивидуален анализ и наблюдение на всяка дата на баланса за определяне на частта от тях, която е реално събираема. Стойността на обезценката е разликата между балансовата стойност на даденото вземане и сегашната стойност на прогнозираните реално очаквани бъдещи парични потоци, дисконтирани по оригинален ефективен лихвен процент. Балансовата стойност се коригира чрез използването на коригирана сметка, където се натрупват всички обезценки, а сумата на загубата от обезценка за периода се признава в отчета за приходите и разходите като финансов разход. Всички съмнителни вземания, които не са събрани в продължение на повече от пет години, се третират като 100% несъбираеми и се обезценяват изцяло, доколкото ръководството преценява, на база опита си, че съществува висока несигурност за тяхното събиране в бъдеще.

В случаите на последващо възстановяване на обезценка то се посочва като финансов приход за сметка на намаление на коректива.

Стойност на вземанията:

- вземания от клиенти и доставчици - 120 хил. лв.;
- вземания от свързани лица - 268 хил. лв.;
- данъци за възстановяване - 2 хил. лв.;
- други вземания - 86 хил. лв.;
- обезценка на вземания - 20 хил. лв.

Ръководството на Дружеството след направен преглед е взело решение за обезценка на вземания на обща стойност 17 хил. лева.

Отписани са обезценени през предходни години вземания в размер на 4 хил. лева.

***2.2.3. Паричните средства*** в лева са оценени по номиналната им стойност, а тези в чуждестранна валута – по заключителен курс на БНБ към 31.12.2013 г.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- платеният ДДС при покупки на дълготрайни активи се представя на реда "Парични потоци, свързани с търговски контрагенти" към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец);
- лихвите по получени инвестиционни кредити се включват като плащания за финансова дейност;
- платеният директно на митническите органи ДДС при покупки на стоки от чужбина се представя на реда „Други";
- блокираните парични средства са включени към паричните средства и еквиваленти, тъй като са краткосрочно блокирани за издаване на банкови гаранции.

Представени са в счетоводния баланс като:

- Парични средства в брой – 157 хил. лв.;

- Парични средства в безсрочни депозити –0 хил. лв.;
- Блокирани парични средства – 15 хил. лв.

Блокираните парични средства представляват предоставени депозити на контрагенти във връзка с участие в търг.

***2.2.4. Разходи за бъдещи периоди*** - тук се включват начислени разходи за лихви по лизингови договори, отбиви от стойността на финансови пасиви, както и нефинансови разходи за бъдещи периоди като застраховки, абонамент за печатни издания и др. Финансови и нефинансовите разходи за бъдещи периоди няма.

### *2.3. Капитал и резерви*

„ЗАВН-Добрич" АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на *акционерен капитал,* който да служи като обезпечение на кредиторите на Дружеството за изпълнение на техните вземания към него. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само в производство по ликвидация или несъстоятелност. Дружеството отчита основния си капитал по номинална стойност на регистрираните акции.

Съгласно изискванията на Търговския закон и Устава, Дружеството е длъжно да формира и *фонд Резервен (законови резерви),* като източници на фонда могат да бъдат:

- най-малко една десета от печалбата, която се отделя, докато средствата във фонда достигнат номиналната стойност на основния капитал;
- средствата, получени над номиналната стойност на акциите при издаването им (премиен резерв);
- други източници, предвидени по решение на Общото събрание.

Средствата от фонда могат да се използват само за покриване на текущата загуба и на загуби от предходни години. Когато средствата във фонда достигнат определения в устава минимален размер, средствата над тази сума могат да бъдат използвани за увеличаване на акционерния капитал.

По решение на Общото събрание на акционерите Дружеството формира и *допълнителни резерви,* чийто източник са разпределени печалби.

Регистрираният основен капитал на Дружеството е в размер на 232 хил. лв. и е разделен на 232 000 поименни акции, чиято номинална стойност е 1 лв. През предходния отчетен период, основният капитал е увеличен от 100 хил. лв. на 232 хил. лв.,

Допълнителни резерви – 827 хил. лв.

### *2.4. Провизии и сходни задължения*

Провизии се признават, когато Дружеството има настоящо (конструктивно или правно) задължение в резултат на минало събитие и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към датата на баланса за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен. Когато се очаква част от ресурсите, които ще се използват за уреждане на задължението да бъдат възстановени от трето лице, дружеството признава вземане, ако е налице висока степен на сигурност на неговото получаване, стойността му може надеждно да се установи и доход (кредит) по същата позиция в отчета за приходите и разходите, където е представена и самата провизия.

Дружеството не начислява провизии за задължения поради факта, че досегашната практика показва липса на рекламации от страна на клиентите или ако е имало такива то те не са били уважавани, т.к. са се дължали на неправилен монтаж или експлоатация

### *2.5. Задължения*

**Краткосрочните и дългосрочни задължения** в лева са оценени по стойността на тяхното възникване, а тези, деноминирани в чуждестранна валута са оценени по заключителния курс на БНБ към 31.12.2013 г.

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси са представени по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване лихвоносните заеми и други привлечени ресурси са последващо оценени по амортизируема стойност. Амортизируемата стойност е изчислена, като са взети предвид всички видове такси, комисиони, застраховки и други разходи, включително дисконт или премия, които могат да бъдат асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите от тях се признават в отчета за приходите и разходите като финансови приходи и разходи през периода на амортизация, както и когато задълженията се отпишат или редуцират.

**2.5.1. Задължения към финансови институции (банки)** –

„ЗАВН-Добрич" АД има сключен договор за кредитна линия в размер на 200 хил. лв., който представлява задължения по договори за оборотни средства с банки, обезпечени с ДМА собственост на дружеството. Към 31.12.2013г., усвоена част от кредитната линия от дружеството е в пълния размер.

**2.5.2. Задължения по получени аванси и към доставчици**

Получените аванси са в размер на 130 хил.лв. и имат текущ характер.

**2.5.3. Други задължения**

**2.5.3.1. Задължения към персонала**

Представените задължения към персонала са само краткосрочни.

Краткосрочните доходи за персонала под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки (изискуеми в рамките на 12 месеца след края на периода, в който персоналът е положил труд за тях, или е изпълнил необходимите условия) се признават като разход в отчета за приходите и разходите в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение (след приспадане на всички платени вече суми и полагащи се удръжки) в размер на недисконтираната им сума.

Към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Представените задължения към персонала включват начислени, но неизплатени:

- възнаграждения на персонала - 9 хил. лв.;
- разчети за неползвани компенсируеми отпуски –3 хил. лв.;

**Общо:** 12 хил. лв.

Средносписъчният брой на персонала по категории е, както следва:

- Ръководители – 4 бр.
- аналитични специалисти – 3 бр.
- техници и други приложни специалисти – 1 бр.
- квалифицирани производствени работници и сродни на тях занаятчии – 2 бр.
- оператори на машини и съоръжения и работници по монтаж на изделия – 14 бр.
- професии, неизискващи специална квалификация – 4 бр.

За 2013 г. средносписъчният брой на персонала е 28, а за 2012 г. е 30.

**2.5.3.2. Осигурителни задължения**

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за фонд "Пенсии", допълнително задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО), фонд "Общо заболяване и майчинство" (ОЗМ), фонд "Безработица", фонд "Трудова злополука и професионална болест" (ТЗПБ) и здравно осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО и Закона за бюджета на НЗОК за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено в чл. 6, ал. 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Краткосрочните осигурителни задължения представляват:

- дължими социални и здравни вноски върху неизплатените възнаграждения на персонала - 3 хил. лв.;
- начислени осигуровки върху сумите за неползвани компенсируеми отпуски - 1 хил. лв.

**Общо:** 4 хил. лв.

**2.5.3.3. Данъчни задължения**

Данъчните задължения на Дружеството са текущи. Представляват задължения за:

- ДДС за внасяне - 2 хил. лв.;
- Данъци върху доходите на физически лица - 1 хил. лв.;
- Данъци по ЗКПО- 2 хил. лв.;

**Общо:** 5 хил. лв.

**2.5.3.4. Задължения по договори за финансов лизинг**

„ЗАВН-Добрич" АД не е лизингополучател по договори за финансов лизинг.

***2.6. Финансирания***

„ЗАВН-Добрич" АД е бенефициент по договор за безвъзмездна финансова помощ с Агенцията по заетостта по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси".

Получаването на безвъзмездната финансова помощ е съпроводено с изпълнение на следните условия:

- осъществяване на анализ на състоянието и проектиране на организацията на трудовата дейност в предприятието;
- модернизация, реконструкция и обезопасяване на съществуващи обекти с цел подобряване условията на труд в предприятието и обучение за безопасна работа с нововъведеното работно оборудване и технологии;

- разработване на стандарти за безопасни условия на труд във връзка с въвеждане на новото работно оборудване и технологии;
- закупуване на работно облекло и лични предпазни средства;

Като текущ приход се признава изразходваната част от финансирането във връзка с изпълнение на условията на оперативната програма.

През 2013 г. в Дружеството успешно приключи изпълнението по сключения през 2012г. договори. В баланса е отразено очакваното окончателно разплащане в размер на 86 хил.лв. в статия „Други вземания".

През отчетния период не са настъпили непредвидими събития, които биха попречили изпълнението на условията по договора за финансова помощ.

## 2. 7. Финансови инструменти и управление на финансовия риск

### 2. 7. 1. Финансови инструменти

Финансов инструмент е договор, който поражда едновременно както финансов актив в едно предприятие, така и финансов пасив или инструмент на собствения капитал в друго предприятие.

Дружеството признава финансовия актив или финансовия пасив в своя счетоводен баланс, единствено когато стане страна в договорните условия на инструмента.

Дружеството отписва изцяло или частично финансовите си инструменти, когато договорените права или задължения по тях бъдат погасени, т. е. при реализиране на правата или уреждане на задълженията, при отказ от правата или отменяне на задълженията или при изтичане на срока за реализиране на правата или за уреждане на задълженията.

***Оценка и класификация на финансовите инструменти при първоначално придобиване***

При първоначалното придобиване финансовите инструменти се оценяват по цена на придобиване, която включва справедливата стойност на даденото (при финансов актив) или полученото (при финансов пасив) за него вложение, както и разходите по извършване на сделка с финансови инструменти.

Финасовите активи се класифицират в зависимост от целта и предназначението им към датата на придобиване в следните групи (категории):

1) кредити и вземания, възникнали първоначално в предприятието чрез директно предоставяне на пари, стоки или услуги на дадени дебитори;
2) финансови активи, държани до настъпване на падеж – финансови активи с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, които предприятието има положителното намерение и възможност да запази до настъпване на падежа им;
3) финансови активи, държани за търгуване, които са придобити от предприятието с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърски марж;
4) финансови активи, обявени за продажба - всички финансови активи, които не могат да се класифицират в предходните групи.

Финансовите пасиви се класифицират на датата на тяхното признаване съобразно целта при поемането им в следните групи (категории):

1) първоначално възникнали в предприятието финансови пасиви, които са създадени от предприятието чрез директно получаване на пари, стоки или услуги от дадени кредитори;

2) финансови пасиви, държани до настъпване на падеж, които представляват финансови пасиви с фиксирано или определяемо плащане и фиксиран падеж, които предприятието има положителното намерение и възможност да запази до настъпване на падежа им;
3) Финансови пасиви, държани за търгуване, поети от предприятието с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или в дилърските маржове.

***Оценка и класификация на финансовите инструменти след първоначално придобиване***

В съответствие с изискванията на СС 32 Финансови инструменти, Дружеството оценява финансовите си активи след първоначално придобиване:

А) по справедлива стойност:

– финансовите активи, държани за търгуване и финансовите си активи, обявени за продажба;

- финансовите пасиви, класифицирани като държани за търгуване.

Б) по амортизируема стойност чрез метода на ефективната лихва:

– финансовите активи, държани до настъпване на падеж и първоначално възникналите в Дружеството кредити и вземания, недържани за търгуване, когато имат фискиран падеж;

- финансовите пасиви, класифицирани като държани до настъпване на падеж и финансовите пасиви, класифицирани като възникнали първоначално в предприятието.

В) по себестойност - заеми и вземания, предоставени от предприятието, които нямат фиксиран падеж.

Балансовите стойности към 31 декември на 2013 година и 2012 година по категориите, определени в съответствие с изискванията на СС 32 Финансови инструменти, са следните:

**Категории финансови инструменти:**

| | *31.12.2013г.* | *31.12.2012г.* |
|---|---|---|
| ***Финансови активи:*** | ***хил. лв.*** | ***хил. лв.*** |
| Вземания от клиенти и доставчици (виж т.2.2.2.) | 388 | 260 |
| Други вземания (виж т.2.2.2.) | 88 | |
| Парични средства (виж т.2.2.3.) | 172 | 301 |
| **Общо:** | **648** | **561** |
| | | |
| ***Финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност:*** | | |
| Задължения по заеми (виж т.2.5.1.) | 200 | |
| Задължения към доставчици (виж т.2.5.2.) | 271 | 75 |
| Задължения по договори за финансов лизинг (виж т.2.5.3.4.) | | 30 |
| Други задължения (виж т.2.5.3.) | 47 | 119 |
| **Общо:** | **518** | **320** |

## 2. 7. 2. Управление на финансовия риск

Използването на финансови инструменти излага Дружеството на различни финансови рискове, най-важните от които са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливите стойности и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и лихвен риск.

Текущо финансовите рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на различни контролни механизми, въведени за да се определят адекватни цени на продуктите и услугите на Дружеството и на привлечения от него заемен капитал, както и да се оценят адекватно пазарните обстоятелства на правените от него инвестиции и формите за поддържане на свободните ликвидни средства, без да се допуска неоправдана концентрация на даден риск.

Управлението на риска се осъществява текущо от ръководството на Дружеството, съгласно политиката определена от Съвета на директорите. Последният е приел основни принципи за общото управление на финансовия риск, на базата на които са разработени конкретни процедури за управление на отделните специфични рискове, като валутен, ценови, лихвен, кредитен и ликвиден, и за риска при използването на недеривативни инструменти.

***Валутен риск***

Дружеството извършва своята дейност при активен обмен с чуждестранни доставчици и клиенти. Поради това то е изложено на валутен риск, основно спрямо щатския долар и британската лира. Част от приходите на дружеството се формират от износ на продукция, договорена за плащане в щатски долари. Същевременно, дружеството доставя част от основните си суровини и материали също в щатски долари. Валутният риск е свързан с негативното движение на валутния курс на щатския долар и на британската лира спрямо българския лев при бъдещите стопански операции и по признатите валутни активи и пасиви.

Останалата част от операциите на Дружеството обичайно са деноминирани в български лева и/или в евро.

За контролиране на валутния риск в Дружеството има въведена система на планиране на доставките от внос, за продажбите в чуждестранна валута, както и процедури за ежедневно наблюдение на движенията във валутния курс на щатския долар и контрол върху предстоящи плащания.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

| ***Валутен анализ*** | **в EUR** | **в USD** | **в GBP** | **в български лева** | **Общо** |
|---|---|---|---|---|---|
| **31 декември 2013 г.** | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
| **Финансови активи** | | | | | |
| Вземания по предоставени заеми | | | | | 0 |
| Вземания от клиенти и доставчици | | | | 388 | 388 |
| Други вземания | | | | 88 | 88 |
| Парични средства | | | | 172 | 172 |
| ***Общо финансови активи:*** | ***0*** | ***0*** | ***0*** | ***648*** | ***648*** |
| **Финансови пасиви** | | | | | |
| Задължения по заеми | | | | 200 | 200 |
| Задължения към доставчици | | | | 271 | 271 |
| Задължения по договори за финансов лизинг | | | | | |
| Други задължения | | | | 47 | 47 |
| ***Общо финансови пасиви:*** | ***0*** | ***0*** | ***0*** | ***518*** | ***518*** |

| ***Валутен анализ*** | **в EUR** | **в USD** | **в GBP** | **в български лева** | **Общо** |
|---|---|---|---|---|---|
| **31 декември 2012 г.** | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Финансови активи** | | | | | |
| Вземания по предоставени заеми | | | | | 0 |
| Вземания от клиенти и доставчици | | | | 260 | 260 |
| Други вземания | | | | | 0 |
| Парични средства | | | | 301 | 301 |
| ***Общо финансови активи:*** | ***0*** | ***0*** | ***0*** | ***561*** | ***561*** |

| | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| **Финансови пасиви** | | | | | |
| Задължения по заеми | | | | | 0 |
| Задължения към доставчици | | | | 75 | 75 |
| Задължения по договори за финансов лизинг | | | | 30 | 30 |
| Други задължения | | | | 119 | 119 |
| ***Общо финансови пасиви:*** | ***0*** | ***0*** | ***0*** | ***224*** | ***224*** |

***Ценови риск***

Дружеството е изложено на ценови риск от негативно изменение на цените на основните си суровини, стоки, материали

***Лихвен риск***

Дружеството е потенциално изложено на риск на паричния поток, дължащ се на промени в лихвените равнища, тъй като част от представените в баланса финансови инструменти са договорени с лихвени равнища, които се формират от надбавка към променлива база (например тримесечен EURIBOR).

Финансовите инструменти, които потенциално излагат Дружеството на лихвен риск, са банковите кредити, финансовият лизинг, както и предоставените заеми и депозити.

Ръководството счита, че поради слабото колебание в пазарните равнища на лихвите, дружеството не е изложено на значителен лихвен риск на паричния поток.

Ръководството на Дружеството текущо наблюдава и анализира неговата експозиция спрямо промените в лихвените равнища, като се разработват различни сценарии на рефинансиране, подновяване на съществуващи позиции и алтернативно финансиране.

Профилът на лихвените финасови инструменти към 31 декември 2013 година и 2012 година е следният:

| **Лихвен анализ** | **с плаващ лихвен %** | **с фиксиран лихвен %** | **безлихвени** | **Общо** |
|---|---|---|---|---|
| **31 декември 2012 г.** | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
| **Финансови активи** | | | | |
| Вземания от клиенти и доставчици | | | 388 | 388 |
| Други вземания | | | 88 | 88 |
| Парични средства | | | 172 | 172 |
| **Общо финансови активи:** | **0** | **0** | **648** | **648** |

**Финансови пасиви**

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Задължения към доставчици | | | 271 | 271 |
| Задължения по заеми | 200 | | | 200 |
| Други задължения | | | 47 | 47 |
| **Общо финансови пасиви:** | **0** | **0** | **518** | **518** |

| **31 декември 2012 г.** | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. | хил. лв. |
|---|---|---|---|---|
| **Финансови активи** | | | | |
| Вземания от клиенти и доставчици | | | 260 | 260 |
| Други вземания | | | | |
| Парични средства | | | 301 | 301 |
| **Общо финансови активи:** | **0** | **0** | **561** | **561** |
| | | | | |
| **Финансови пасиви** | | | | |
| Задължения по заеми | | | 75 | 75 |
| Задължения към доставчици | | 30 | | 30 |
| Други задължения | | | 119 | 119 |
| **Общо финансови пасиви:** | **0** | **0** | **224** | **224** |

***Кредитен риск***

Финансовите активи, които потенциално излагат Дружеството на кредитен риск, са предимно вземания по продажби и предоставените заеми. Дружеството е изложено на кредитен риск в случай, че клиентите не изплатят своите задължения в договорения размер или на уговорената дата и по този начин Дружеството реализира финансова загуба. Политиката на ръководството в тази област е насочена към осъществяване на продажби на услуги на клиенти с подходяща кредитна репутация, а в определени случаи – предплащане на стоки, продукци и услуги.

Кредитният риск на паричните средства по банкови сметки е минимален, тъй като Дружеството работи само с банки с висок кредитен рейтинг.

Балансовата стойност на финансовите активи, нетно от признатите загуби от обезценки, представлява максималната изложеност на Дружеството на кредитен риск.

***Ликвиден риск***

Ликвидният риск произтича от възможността Дружеството да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, или да го погаси в оригинално договорения размер, но на по-късна дата от уговорената. Политиката в тази връзка е насочена към гарантиране на достатъчно ликвидни средства, с които да бъдат обслужени задълженията, когато те станат изискуеми. Такива ликвидни средства Дружеството акумулира от основната си стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци и от външни източници – банки, лизингови компании и др.

## 3. ПРИЗНАВАНЕ НА ПРИХОДИ И РАЗХОДИ

Приходите в Дружеството се признават на база принципите за начисляване и за съпоставимост до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги приходите се признават, отчитайки етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването й.

Приходите се оценяват на база справедливата цена на продадените стоки и услуги, нетно от косвени данъци (акциз и данък добавена стойност) и предоставените на клиенти по различни схеми отстъпки и рабати.

Приходите в предприятието се признават:

- когато е вероятно предприятието да има икономическа изгода, свързана със сделката;
- когато сумата на прихода може да бъде надеждно изчислена;
- когато направените разходи (или тези, които ще бъдат направени във връзка със сделката) са надежно измерени (или ще бъде възможно да се измерят)
- -приходите за всяка сделка се признават едновременно с извършените за нея разходи.

Приходите, свързани със сделки за извършване на услуги, се признават в зависимост от етапа на завършеност на сделката към датата на съставяне на счетоводния баланс, при условие, че резултатът от сделката може да си оцени надеждно. Етапът на завършеност на сделката за извършване на услуги се определя: ... (чрез проверка на извършената работа; съотношение в процент на извършените до момента услуги към обема на услугите, които ще бъдат извършени; съотношение на направените до момента разходи към общо изчислените разходи по сделката за извършване на услугата).

Сумата на приходите от дейността, признати през периода, включва:

- Приходи от продажбата на продукция – 826 хил. лв.;
- Приходи от извършване на услуги – 15 хил. лв.;
- Приходи от продажба на стоки – 3 хил. лв.;
- Други приходи – 269 хил. лв., в т.ч:

От продажба на материали – 25 хил. лв.;

От наеми – 53 хил. лв.;

От продажби на отпадъци по реда на чл. 163 а от ЗДДС – 1 хил. лв.;

От финансирания – 187 хил. лв.

Разликите от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за приходите и разходите, когато възникнат, като се представят като финансови приходи или разходи.

При продажби на изплащане приходът се признава на датата на продажбата без включените в цената на договора лихви.

Приходите от дивиденти от инвестиции в дялове се представят в отчета за приходите и разходите като финансови приходи в момента на придобиване на правото върху тях.

Представените в отчета финансови приходи включват основно лихви по краткосрочни банкови депозити

Разходите в дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите, за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите разходи включват основно разходите за лихви и такси по получени кредити, определени по метода на ефективната лихва, курсови разлики и др.

## 4. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ И ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЦИ

Дружеството дължи корпоративен данък в размер на 10% върху облагаемата печалба, съгласно данъчните правила на Закона за корпоративното подоходно облагане.

За отчетната 2013 година Дружеството отчита данъчна загуба в размер на 188 хил. лева и има надвнесен авансов корпоративен данък 2 хил. лева.

При преобразуване на счетоводния финансов резултат в облагаем за данъчни цели се отчитат отсрочени данъчни активи и пасиви на основата на балансовия метод на задълженията. Данъчният ефект от отсрочените данъчни активи и пасиви се признава в печалбите и загубите. Отсрочените данъчни пасиви се признават в отчета за всички данъчни временни разлики. Отсрочените данъчни активи се признават само и до степента, до която се очаква тяхното възстановяване при наличието на облагаема печалба.

Представените в отчета отсрочени данъци са, както следва:

| | *временна разлика* | *данък* | *временна разлика* | *данък* |
|---|---|---|---|---|
| | ***31.12.2013*** | ***31.12.2013*** | ***31.12.2012*** | ***31.12.2012*** |
| | ***хил. лв.*** | ***хил. лв.*** | ***хил. лв.*** | ***хил. лв.*** |
| *Описание на обектите* | | | | |
| Преоценъчен резерв | | | 10 | 1 |
| Разлика м/у дан. и счет. бал. ст-ст | 10 | 1 | 10 | 1 |
| *Общо пасиви по отсрочени данъци* | 10 | 1 | 20 | 2 |
| *Описание на обектите* | | | | |
| Обезценка на вземания | 20 | 2 | 7 | 1 |
| Компенсируеми отпуски | 3 | 0,3 | 39 | 4 |
| *Общо активи по отсрочени данъци* | 23 | 2 | 46 | 5 |
| **Нетно салдо на отсрочени данъци** | 13 | 1 | 26 | 3 |

## 5. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Лицата са свързани, когато едното е в състояние да контролира другото (предприятия от групата) или да упражнява върху него значително влияние

при вземането на решения от финансово-стопански характер. Те могат да бъдат юридически и физически лица, в т. ч. управленски персонал.

Към 31.12.2013 г. Дружеството е свързано лице със следните търговски дружества:

| Предприятие: | Вид свързаност: |
|---|---|
| „АС Травел" АД | чрез Иван Кунов |
| „ЗАВН 2000" АД | чрез Иван Кунов и Ясен Янакиев |
| „ХТ България" ООД | чрез Иван Кунов и Ясен Янакиев |
| „ТД Болкан" ООД | чрез Иван Кунов и Ясен Янакиев |
| „ЦАЕ" ООД | чрез Иван Кунов и Ясен Янакиев |

Към 31.12.2013 г. Дружеството е свързано лице със следните физически лица:

| Лице: | Вид свързаност: |
|---|---|
| Иван Кунов | притежател на акции |

Сделките между свързани лица представляват прехвърляне на активи и/или на пасиви между свързани лица, без да е задължително прилагането на характерната за сделката справедлива цена.

През 2013 г. са осъществени следните сделки със свързани лица:

| Свързани лица | Вид на сделката | Хил. лв. |
|---|---|---|
| „АС Травел" АД | Наем помещение | 64 |
| „АС Травел" АД | Договор за финансов лизинг | 15 |
| „АС Травел" АД | Предоставени средства по договор за заем | 296 |
| „АС Травел" АД | Върнати предоставени средства по договор за заем | 118 |

По осъществените през годината сделки със свързани лица няма необичайни условия и отклонения от пазарните цени. Има отпуснат безлихвен заем между ЗАВН Добрич АД и АС Травел АД. Със сумата на пазарната лихва е направено преобразуване на счетоводния финансов резултат за данъчни цели.

Към 31 декември 2013 год. неуредените разчети със свързаните лица са както следва:

| Свързани лица | Вземания (в хил. лв.) | Задължения (в хил. лв.) |
|---|---|---|
| „АС Травел" АД | 268 хил. лв. | 0 хил.лв |

## 6. КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ И СЪБИТИЯ ОТ МИНАЛИ ПЕРИОДИ

През отчетния период не е констатирана грешка, свързана с представяне на счетоводната информация за предходен период, която да е класифицирана като съществена грешка.

За коригирането на грешките е приело да прилага препоръчителният подход по СС 8 - Нетни печалби или загуби за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика чрез увеличаване на салдото на неразпределената печалба от минали години. Отчита се данъчният ефект от допуснатите грешки.

## 7. УСЛОВНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Дружеството има условни задължения, както следва:

Като обезпечение за получени кредити от "Пиреос България" АД клон Добрич са предоставени дълготрайни материални активи с отчетна стойност 184 хил. лв.

На базата на извършен анализ на реално осъществени разходи по гаранционна поддръжка на произвежданите изделия за период от 2003 г. до настоящия момент, ръководството на предприятието, счита че няма основание за признаване на провизии за гаранционно обслужване.

Ръководството на Дружеството счита, че не е налице вероятност да възникне изходящ паричен поток ресурси във връзка с описаните условни пасиви, поради което в отчета не е призната провизия.

## 8. СЪБИТИЯ, НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Годишният финансов отчет на „ЗАВН-ДОБРИЧ" АД за 2013 г. е одобрен за публикуване от Съвета на директорите с решение на 15.02.2014 г.

След датата на годишния финансов отчет не са настъпили събития, които следва да бъдат класифицирани като коригиращи или некоригиращи по смисъла на СС 10 „Събития, настъпили след датата на годишния финансов отчет".

*Дата: 15.02.2014 г.*

*Изп. директор:* .....
*(Иван Кунов)*

*Съставител:* .....
*(Младен Белов)*